

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**
Філологічний факультет
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи **Н.В. Михальченко**
«30» серпня 2023 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ТА КРИТИКА СУЧАСНОЇ АНГЛОМОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА КІНО**

Ступінь «бакалавра»

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Спеціалізація: 014.021 Англійська мова та зарубіжна література

ОПП: Англійська та друга іноземна мова (німецька)

2023-2024 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Мироненко Т.П., професор кафедри германської філології, доктор філософії в галузі освіти.

Добровольська Л.С., доцент кафедри германської філології, доктор філософії в галузі освіти.

РЕЦЕНЗЕНТ: Т. М. Яблонська, доктор педагогічних наук, професор кафедри західних та східних мов та методики їх навчання ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

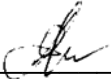
Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від 28.08. 2023 р.

Завідувач кафедри германської філології (Мироненко Т.П.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Голова навчально-методичної комісії (Дем'яненко О.Є.)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол № 12 від 30.08.2023 р.

Голова навчально-методичної ради університету

Анотація

Навчальний курс **"Теорія та критика сучасної англomовної літератури та кіно"** є дисципліною за вибором студентів, яка покликана сформулювати цілісну систему філологічного мислення та фахового аналізу художньо-літературних явищ англomовної літератури та їх співвідношення із екранізацією творів. Зміст курсу передбачає короткий виклад історії англomовної літератури, ознайомлення із специфічними ознаками кінематографа та складовими літературознавчого аналізу. Цей курс розрахований на цілісний аналіз сучасних літературних творів та їх співвідношення із екранною версією. Передбачається, вивчення студентами філософського, історичного та компаративного контекстів, осмислення та аналіз сучасних англomовних творів. Курс надає студентам поглиблене уявлення про характер і особливості зв'язку кінематографу та сучасної англomовної літератури.

Ключові слова: літературознавство, жанр, кінематограф, художньо-літературне явище.

Summary

The course **"Theory and Criticism of Modern English Literature and Cinema"** is a discipline of students' choice designed to formulate a holistic system of philological thinking and professional analysis of literary phenomena of English literature and their relationship with the film adaptation. The content of the course provides a summary of the history of English literature, acquaint learners with the specific features of cinema and the components of literary analysis. This course is designed for a holistic analysis of contemporary literary works and their relationship with the screen version. Students are expected to study philosophical, historical and comparative contexts, comprehension and analysis of modern English-language works. The course provides students with an in-depth understanding of the nature and peculiarities of interrelation between cinema and modern English literature.

Key words: literary studies, genre, cinema, artistic and literary phenomenon.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Теорія та критика сучасної англомовної літератури та кіно” складена доктором філософії у галузі освіти, доцентом Мироненко Т.П. та доктором філософії у галузі освіти, доцентом Добровольською Л., відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів Спеціальності : 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)), Предметної спеціальності: 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)), ОП: «Англійська та друга іноземна мова (німецька)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є англомовний художній текст і кінотекст.

Міждисциплінарні зв'язки: «Лексикологія», «Стилістика публіцистичного тексту», «Література країни мова якої вивчається», «Історія основної мови».

1.Мета курсу: ознайомити студентів з основними романами та фільмами сучасної англомовної літератури, ознайомити з творчістю письменників, твори які було покладено за основу сюжету фільмів, розглянути теорію фільмів, жанри, теорії перетворення художньої прози, образів та мови у образи та мову фільму та надати студентам поглиблене уявлення про характер і особливості зв'язку кінематографу та сучасної американської літератури за запропонованими творами таких письменників як: таких письменників як Тоні Моррісон, Джойс Керол Оутс, Том Вульф, Бобі Енн Мейсон, Том Корагессан Бойл, Джей МакІнерні та Джонатан Сефран Фоуер.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розвиток у студентів умінь користуватися кінематографічним понятійним апаратом і категоріями даної дисципліни;
- навчання методам дослідження всього комплексу різнорівневих літературних жанрів і методам поглибленого аналізу й інтерпретації мовних творів і фільмів різної функціонально-стильової і жанрової приналежності з врахуванням особливостей комунікативного акту його прагматичних і структурно-композиційних характеристик, когнітивних, культурологічних і інших чинників;
- формування у студентів умінь працювати з науковою літературою, та екранізованими фільмами за вказаною літературою, аналітично осмислювати і узагальнювати теоретичні положення, навичок самостійного наукового пошуку і адекватного викладу його результатів;
- вироблення у студентів навичок наукового підходу до роботи над аналізом фільму та тексту, умінь знаходити у тексті та фільмі основні жанрові індикатори і викладати їх у відношенні з принципами певної моделі (функціонального стилю, жанру) письмової і усної комунікації
- формування у студентів умінь продукувати літературні твори, намагаючись досягти найбільшої відповідності форми і змісту, логічної чіткості і точного літературно-кінематографічного оформлення як на рівні висловлення так і на рівні цілого тексту.

Передумови для вивчення дисципліни: курс тісно пов'язаний із Практичним курсом

основної іноземної мови, Аналітичним читанням, Стилiстикою та Лiтературою країни, мова якої вивчається.

Навчальна дисциплiна складається з 3-х кредитiв.

Програмні результати навчання:

Згiдно з вимогами освiтньо-професiйної програми студент оволодiває такими компетентностями:

ПРН 1. Вiльно спілкуватися з професiйних питань iз фахівцями та нефахівцями (в тому числі представниками iнших культур) державною та/або iноземною мовами усно й письмово, використовуючи концептуальні науковi та практичнi знання, когнiтивнi вмiння та навички.

ПРН 2. Ефективно працювати з iнформацією: збирати необхідну iнформацію з рiзних джерел, зокрема з фахової лiтератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й iнтерпретувати її та застосовувати дані.

ПРН 3. Організовувати процес свого подальшого навчання й самоосвiти iз значним ступенем автономностi.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспiльства.

ПРН 9. Знати норми лiтературної мови та вмiти їх застосовувати у практичній дiяльностi вчителя iноземних мов.

ПРН 12. Аналізувати й iнтерпретувати англiйськi та нiмецькi тексти рiзних функцiональних стилей, у тому числі художньої лiтератури, визначати їхню специфіку й місце в лiтературному процесі.

ПРН 13. Використовувати iноземні мови (англiйську та нiмецьку) в усній та письмовій формах, у рiзних жанрово-стильових рiзновидах i регiстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспiльній, навчальній, професiйній, науковій сферах життя.

ПРН 20. Здатність аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рiшення на пiдставі сформованих ціннісних орієнтирiв, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспiльстві, бути носієм i захисником нацiональної культури.

I. Загальнопредметні:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, науковi цінності i досягнення суспiльства на основі розуміння iсторії та закономірностей розвитку предметної областi, її місця у загальній системі знань про природу i суспiльство та у розвитку суспiльства, техніки i технологій, використовувати рiзні види та форми рухової активностi для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною та iноземною мовами як усно, так i письмово.

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодiвати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання i аналізу iнформації дотримуючись норм академічної доброчесностi.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність використовувати iнформаційні та комунікаційні технології у рiзних сферах життя.

II. Фахові:

ФК 4. Здатність ефективно використовувати основну та другу iноземну мову в усній та письмовій формах, у рiзних функцiональних стилях (офіційному, неофіційному, нейтральному) з метою здiйснення комунікативної дiяльностi у навчальній i професiйній сферах.

ФК 5. Здатність планувати, організовувати, здiйснювати прикладне наукове мiкродослідження за фахом на науково-методологічних та етично-правових засадах, систематизувати, аналізувати, iнтерпретувати та доносити до фахівцiв i нефахівцiв його результати.

ФК 6. Здатність вiльно оперувати спеціальною фаховою термiнологією для розв'язання навчальних i професiйних завдань.

ФК 9. Здатність критично оцінювати свої знання, організовувати та керувати власним професійним розвитком і своїх колег у сфері вивчення та навчання іноземних мов.

ФК 10. Володіти конвенціями мовного спілкування в іншомовному соціумі, правилами й традиціями міжкультурного спілкування з носіями досліджуваної мови.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Загальносуспільні функції американської художньої літератури

Тема 1. Поетика та риторика американської літератури другої половини XX століття.

Тема 2. Поняття "постмодернізм" в історико-теоретичному та літературному аспектах та його складові.

Кредит 2. Загальносуспільні функції кіно

Тема 3. Кіно: психологія, суспільство та ідеологія.

Тема 4. Засоби вираження думок автора у кінотексті.

Кредит 3. Композиція художнього твору та кінотексту

Тема 5. Технологізація та ідеологія кіно та художньої літератури.

Тема 6. Жанрові трансформації в сучасних американських фільмах.

3. Рекомендована література:

Базова

1. Арнольд И.В. Интерпретация английского художественного текста. – Л., 1983.
2. Вашуленко М.С. Державний освітній стандарт з української мови (початкова ланка) // Поч. шк. -1997. - № 2. С. 2-5.
3. Виноградов В.В. О языке художественной литературы. М.: Гослитиздат, 1959, С. 169, 177.
4. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Наука 1981 - 139 с.
5. Донченко Т.К. Лінгвістичний аналіз тексту під час підготовки до переказу у 5-9 класах. К.: "Форум", 2002.
6. Ковалик І.І., Мацько Л.І., Плющ М.Я. Методика лінгвістичного аналізу тексту. - Київ, 1994 – 119 с.
7. Кухаренко В.А. Практикум по стилистике английского языка. – Віниця, 2004.
8. Лосева Л.М. Как строится текст. М.: Просвещение, 1980, С.23-57.
9. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.І. Стилістика української мови. Київ, "Либідь", 2001.

Допоміжна

1. Москальская О.И. Грамматика текста. – М.: Высш.шк., 1981. – 183 с.
 2. Організація тексту (граматика і стилістика). К.: Наук. Думка, 1979. – 102 с.
 3. Пелерина И.Ф. Стилистический анализ художественного текста. – Л., 1980.
- Скребнев Ю.М. Основы стилистики английского языка. – М., ВШ., 1994

Інформаційні ресурси

1. <https://www.supersummary.com/guide-to-literary-theory-and-criticism-summary/>
2. <https://www.masterclass.com/articles/literary-theory-explained>
3. <https://www.masterclass.com/classes/joyce-carol-oates-teaches-the-art-of-the-short-story>
4. <https://study.com/learn/lesson/literary-theory-overview-criticism.html>
5. <https://englishliterature.education/theory/difference-between-literary-criticism-and-literary-theory/>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:

Поточний контроль знань студентів:

Об'єктами поточного контролю знань студента є:

1) систематичність та активність роботи на практичних заняттях (оцінці підлягає рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговорюванні питань, що винесені на практичні заняття);

2) виконання завдань для самостійного опрацювання. Самостійна робота є позааудиторною і призначена для самостійного ознайомлення студента з певними розділами курсу за рекомендованими викладачем матеріалами і підготовки до виконання індивідуальних завдань по курсу. Організація самостійної роботи студентів має здійснюватися з дотриманням індивідуального підходу. Індивідуалізація самостійної роботи сприяє самореалізації студента, розкриваючи в нього такі грані особистості, які допомагають професійному розвитку.

Основними видами самостійної роботи з друкованим матеріалом є:

- самостійне вивчення за підручником або іншими джерелами тем і розділів, визначених викладачем;

- попереднє ознайомлення з матеріалом наступного заняття з метою введення студентів у коло питань, що доведеться вивчати;

- аналіз, синтез, порівняння, ґрунтування явищ, фактів, закономірностей, викладених у друкованих джерелах інформації, з метою підготування відповідей на поставлені напередодні викладачем запитання та з метою закріплення здобутих знань;

- розгляд і аналіз таблиць, графіків, ілюстрацій, вміщених у підручнику;

- конспектування самостійно прочитаного;

- підготування доповідей, рефератів, рекомендацій та звітах.

3) виконання модульних (контрольних) завдань. Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань того чи іншого модуля, до якої включаються елементи знань з планового повторення попередніх модулів. Завдання для модульного контролю складаються з двох рівнів: репродуктивного і творчого. Завдання репродуктивного рівня складаються з двох частин: нові знання і елементи знань з повторення попередніх модулів. Сума балів за завдання репродуктивного рівня контрольної роботи становить 50%. Загальна сума балів за одну модульну контрольну роботу становить 90. Система рейтингових балів для різних видів

контролю та порядок їх переведення до національної та європейської (ECTS) шкали представлені в таблиці.

Підсумковий контроль знань студентів: здійснюється за результатами поточного контролю та виконанням самостійної роботи.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Засоби діагностики успішності навчання визначають стандартизовані методики, які призначені для кількісного та якісного оцінювання досягнутого особою рівня сформованості знань, умінь і навичок, професійних якостей. Діагностичне забезпечення рівня успішності навчання повинно здійснюватися на основі принципів системності, систематичності і послідовності, індивідуального підходу, єдності діагностики і корекції. Діагностичні заходи мають проводитись на всіх етапах підготовки студентів.